

Bryssel den 4 december 2023
(OR. en)

16335/23

CT 192
ENFOPOL 530
COTER 235
JAI 1612

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	4 december 2023
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	15404/23
Ärende:	Rådets slutsatser om hantering av personer som frigetts från fängelse och som kan utgöra ett potentiellt terroristhot – <i>Rådets slutsatser (den 4 december 2023)</i>

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om hantering av personer som frigetts från fängelse och som kan utgöra ett potentiellt terroristhot, godkänt av rådet (rättsliga och inrikes frågor) vid dess 3992:e möte den 4 december 2023.

RÅDETS SLUTSATSER**om hantering av personer som frigetts från fängelse och som kan utgöra ett potentiellt terroristhot**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD, SOM BEKRÄFTAR att terrorism är ett angrepp på Europeiska unionens grundläggande värden och de mänskliga rättigheterna och fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot medlemsstaterna,

SOM UNDERSTRYKER att kampen mot terrorism fortsätter att vara en prioriterad fråga på dagordningen för Europeiska unionens råd, vilket betonades senast i rådets slutsatser *Att skydda européerna mot terrorism: resultat och nästa steg*, som antogs den 9 juni 2022¹,

SOM BEAKTAR att Europeiska rådet i sina slutsatser av den 11 december 2020² uppmanade medlemsstaterna att intensifiera sina åtgärder för att dra full nytta av de europeiska databaserna och informationssystemen, särskilt vad gäller införandet i databaserna av relevanta uppgifter om personer som enligt de enskilda medlemsstaternas bedömning utgör ett allvarligt terroristhot eller hot om våldsbejakande extremism,

SOM NOTERAR att Europeiska unionens råd i sina slutsatser om förebyggande och bekämpning av radikaliserings i fängelser och om hantering av terrorbrottslingar och våldsamma extremistbrottslingar efter frigivning, som antogs den 6 juni 2019³, konstaterade att ytterligare övervakning av radikaliserade personer som på grundval av en riskbedömning anses utgöra ett fortsatt hot efter frigivning kan säkerställas från fall till fall, i enlighet med nationell lagstiftning samt med respekt för proportionalitetsprincipen och den berörda personens grundläggande rättigheter,

SOM ERINRAR OM att rådet i samma slutsatser underströk att det också kan vara lämpligt att vidta åtgärder efter frigivning i syfte att förhindra att terrorbrottslingar och våldsamma extremistbrottslingar eller brottslingar som radikaliserats före eller under sin fängelsevistelse ägnar sig åt våldsam verksamhet efter frigivning,

¹ 9997/22.

² EUCO 22/20.

³ 9727/19.

SOM ERINRAR OM att rådet i samma slutsatser konstaterade att bilateralt eller multilateralt informationsutbyte mellan EU-medlemsstaterna om radikaliserade interner, i den utsträckning det är tillåtet enligt nationell lagstiftning, kan vara ett värdefullt verktyg, till exempel när den information som utbyts gäller tidigare interner som återvänder eller reser till olika medlemsstater,

SOM NOTERAR att det i samma slutsatser påpekas att ett bättre utnyttjande av befintliga informationssystem (inbegripet Schengens informationssystem) kan vara fördelaktigt,

SOM BEAKTAR att rådet i sina slutsatser om inre säkerhet och det europeiska polispartnerskapet, som antogs den 24 november 2020⁴, konstaterade att särskild uppmärksamhet även fortsättningsvis bör ägnas återvändande personer från konfliktområden samt fängelser och frigivna fångar,

SOM BETONAR att rådet i samma slutsatser uppmanade medlemsstaterna att ägna särskild uppmärksamhet åt personer som av medlemsstaterna bedöms utgöra ett terrorishot eller ett våldsamt extremistiskt hot och underströk att det i ett Europa utan inre gränser måste säkerställas att information delas på ett tillförlitligt och snabbt sätt när sådana personer reser eller ansluter sig till enskilda personer eller nätverk i andra medlemsstater,

SOM FRAMHÅLLER att rådet i samma slutsatser anser det vara av vikt att personer som av enskilda medlemsstater bedöms utgöra ett allvarligt hot i fråga om terrorism eller våldsam extremism i princip ska föras in i relevanta europeiska databaser och informationssystem, såvida inte rättsliga eller operativa överväganden kräver något annat,

SOM NOTERAR att det i det gemensamma uttalandet av EU:s inrikesministrar om den senaste tidens terroristattentat i Europa efterlystes ett informationsutbyte om personer som utgör ett hot med koppling till terrorism eller våldsbejakande extremism,

⁴ 13083/1/20 REV 1.

SOM BETONAR att insatser för att öka informationsutbytet om och förståelsen av vilka personer som utgör hot med koppling till terrorism eller våldsbejakande extremism, såsom *Gefährder*-projektet⁵, redan pågår i form av diskussioner på expertnivå, utarbetande av ett kompendium med medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheters strategier för att bedöma och hantera personer som betraktas som potentiella hot med koppling till terrorism eller våldsbejakande extremism och utveckling av en samsyn och icke-bindande vägledande kriterier för granskning av information om sådana personer och införande av informationen i europeiska databaser och informationssystem; detta arbete är inriktat på personer som betraktas som potentiella hot med koppling till terrorism eller våldsbejakande extremism, inbegripet personer som dömts för terrorism eller radikaliserade fångar som dömts för andra brott och som frigetts eller ska friges och, på grundval av en individuell riskbedömning, anses utgöra ett fortsatt hot efter frigivningen,

SOM NOTERAR att Europol i sin senaste rapport om den rådande situationen och tendenserna inom terrorismen i Europa⁶ underströk att frigivning av radikaliserade personer från fängelser fortfarande är ett problem för medlemsstaterna, eftersom personerna kan fortsätta med proselytism utanför fängelserna och delta i förberedelser för terroristattentat, och tillade att radikaliserade jihadister kan utgöra en risk för våld eller planera attentat efter det att de har frigetts,

SOM TAR HÄNSYN TILL att unionen redan har drabbats av flera jihadistattacker med förövare som hade frigetts från fängelse när de utförde attacken⁷,

⁵ Utveckling av icke-bindande gemensamma vägledande kriterier för en samsyn bland de brottsbekämpande myndigheterna i EU:s medlemsstater om när en person bör betraktas som ett potentiellt hot med koppling till terrorism eller våldsbejakande extremism och för granskning av information om sådana personer och införande av informationen i europeiska databaser och informationssystem.

⁶ Europol (2023), *European Union Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT)*
https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_TE-SAT_2023.pdf

⁷ Europol (2021), *European Union Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT)*
https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf

SOM BETONAR att ett betydande antal personer som har dömts för terroristbrott eller dömts för andra brott och därefter radikaliserats i fängelset kommer att frigges under de kommande fem åren i unionen; denna särskilda faktor kommer att kräva att de behöriga myndigheterna intensifierar både sina riskhanteringsinsatser och sina övervakningsinsatser, i den utsträckning som är möjlig med befintlig kapacitet och motsvarande prioriteringar, och även sina insatser vad gäller avståndstagande och återanpassning efter tiden i fängelse,

SOM ERINRAR OM att rådet i sina slutsatser *Att skydda européerna mot terrorism: resultat och nästa steg*, som antogs den 9 juni 2022, framhöll den avgörande betydelse som Schengens informationssystem (SIS), med all möjlig kapacitet som systemet tillhandahåller, har för utbytet av information som skulle kunna hjälpa medlemsstaterna att upptäcka och övervaka personer som utgör ett terroristhot,

SOM NOTERAR att Europol har mottagit träffrapporter om terrorismrelaterade registreringar i SIS sedan mars 2021 och tillhandahåller stöd till medlemsstaterna,

SOM VIDARE NOTERAR att det i ovannämnda slutsatser hänvisas till det operativa mervärdet av att utveckla förfarandet efter en träff för utländska terroriststridande som är registrerade i SIS och som utgör ett allvarligt hot, på grundval av frivilligt mottagande av underrättelser om träff,

SOM ERINRAR OM att det förnyade SIS togs i drift den 7 mars 2023, med ett utvidgat tillämpningsområde, inbegripet ytterligare nya kategorier av registreringar och fler uppgifter, särskilt nya typer av biometriska uppgifter och nya funktioner, vilket ger fler viktiga verktyg för att bekämpa terrorism och grov brottslighet,

SOM ERKÄNNER det potentiella hotet från frigivna personer som dömts för terroristbrott eller radikaliserade fångar som dömts för andra brott,

SOM FRAMHÅLLER behovet av att främja informationsutbyte mellan medlemsstaterna vad gäller uppgifter om personer som kan utgöra ett terroristhot, i enlighet med nationell och europeisk lagstiftning och med respekt för proportionalitetsprincipen och de berörda personernas grundläggande rättigheter,

SOM samtidigt BETONAR vikten av att skydda de frigivna fångarnas grundläggande fri- och rättigheter, särskilt vad gäller dem som inte längre utgör ett hot,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT

FRÄMJA antagandet av åtgärder efter frigivning för personer som dömts för terrorism eller radikaliserade fångar som dömts för andra brott och som utgör ett potentiellt terroristhot, i enlighet med nationell lagstiftning och med respekt för proportionalitetsprincipen och de berörda personernas grundläggande rättigheter,

VIDAREUTVECKLA riskbedömningen och riskhanteringen eller övervakningen av frigivna personer, eller personer som ska friges, enligt en myndighetsövergripande strategi som främjar deltagande och samordning av alla berörda parter,

STÄRKA informationsutbytet, inom ramen för tillämplig lagstiftning, både bilateralt och på EU-nivå, om personer som dömts för terrorism eller andra brott och som frigetts eller ska friges efter att ha avtjänat sitt straff, när en riskbedömning visar att de fortfarande är radikaliserade och utgör ett terroristhot,

UTBYTA information inom EU, i enlighet med nationell lagstiftning och i god tid innan fångarna eventuellt frigges, om fångar som bedöms utgöra ett terroristhot, genom att föra in uppgifter om dem i SIS, och, om sådana fångar övervakas inom ramen för brottsbekämpning, med hjälp av Europols informationssystem (EIS) och Europols analysprojekt; detta bör göras, i enlighet med EU:s och medlemsstaternas rättsliga krav, med hänsyn till operativa begränsningar och med respekt för proportionalitetsprincipen och de grundläggande rättigheterna, för att säkerställa att personer som utgör ett terroristhot förs in i EU:s databaser och för att underlätta kontrollen av personerna i systemen, inbegripet av deras biometriska uppgifter,

UNDERSÖKA möjligheten att utvidga diskussionerna om effektivt utbyte av information efter träff i SIS med anknytning till registreringar om terroristbrott, inbegripet registreringar om utländska terroriststridande som utgör ett allvarligt hot, till förmån för alla medlemsstater som är villiga att ta emot information efter träff i SIS, till att röra utbyte av information efter träff i SIS som rör terrorister eller våldsamma extremistbrottslingar eller brottslingar som radikaliserats under sin fängelsevistelse,

GÖRA GEMENSAMMA INSATSER och utbyta bästa praxis om hur man kan stärka förbindelserna med prioriterade tredjeländer för att underlätta utvisning, i enlighet med medlemsstaternas nationella lagstiftning, av utländska radikaliserade brottslingar som frigetts från fängelset och som, på grundval av information såsom fällande domar eller underrättelser från de myndigheter som ansvarar för nationell säkerhet, utgör ett potentiellt terroristhot,

UPPMANAR KOMMISSIONEN ATT

FORTSÄTTA att på medlemsstaternas begäran stödja dem när det gäller utveckling, genomförande och standardisering av riskbedömningsverktyg, både för personer som dömts för terroristbrott och för radikaliserade fångar som dömts för andra brott, med beaktande av det föränderliga terroristhotet och det resulterande behovet av att anpassa verktygen när så krävs, samt när det gäller insamling av de vetenskapliga uppgifter som krävs för empirisk validering av dessa verktyg och för evidensbaserat beslutsfattande om hantering och övervakning av frigivna brottslingar som utgör ett terroristhot,

FORTSÄTTA att, i den utsträckning det är tillåtet enligt tillämplig lagstiftning, underlätta utbytet av information om personer som betraktas som ett potentiellt hot med koppling till terrorism eller våldsbejakande extremism, inbegripet personer som dömts för terrorism eller andra brott och därefter radikaliserats och som frigetts eller ska friges, också genom att uppmuntra användningen av befintliga verktyg, särskilt SIS, och, om sådana personer övervakas inom ramen för brottsbekämpning, Europols informationssystem (EIS) och Europols analysprojekt.

STÖDJA medlemsstaterna när det gäller att stärka förbindelserna med prioriterade tredjeländer för att underlätta utvisning av utländska radikaliserade fångar som frigetts från fängelset till deras ursprungsländer,

FRÄMJA utbytet av god praxis mellan medlemsstaterna, med stöd av Europol inom ramen för dess mandat och i enlighet med nationell lagstiftning och EU-lagstiftning, särskilt när det gäller att göra hotbedömningar innan dömda personer friges och påföra skyddstillsyn eller säkerhetsåtgärder efter frigivning.
